

Revolucionarno delo ne bo preseženo

Na seminarju, ki ga je občinska konferenca ZSMS Ljubljana Center organizirala v okviru priprav na X. kongres ZSMS, ki bo jeseni v Novi Gorici, je o ZSM v političnem sistemu samoupravljanja govoril sekretar predsedstva CK ZKS Franc Šetinc. V prejšnji številki Dogovorov smo podrobneje predstavili njegovo izvajanje. Tokrat pa objavljamo zanimivejše dele iz odgovorov, ki jih je Franc Šetinc podal na vprašanja mladincev.

Delegatske vezi v družbenopolitičnih organizacijah

Vprašanje: Ali se, in če se, kako se delegatske vezi prenašajo v organizacijsko strukturo družbenopolitičnih organizacij?

Odgovor: V gradivih za vaš kongres pogosto govorite o delegatskih odnosih, bojim pa se, da jih v teh gradivih preveč mehanično prenašate iz družbe v družbenopolitične organizacije. Zveza socialistične mladine je družbenopolitična organizacija, v njej bi morali biti demokratični odnosi, kjer bi se usklajevali in uveljavljali demokratični interesi. Družbenopolitična organizacija je posebna kvaliteta, je nosilka revolucionarnosti. Zato ne smemo delegatskega odnosa speljati do absurda. Ni dovolj, da so na primer v sindikatih ustrezno zastopani delavci, če ni zagotovljena tudi njihova revolucionarna akcija. Prav je, da dobimo v sindikalna vodstva delavce, toda le tako, da skozi boj mnenj dobimo najboljše kadre. Zveza socialistične mladine je množična družbenopolitična organizacija, preko katere tudi zveza komunistov vzpostavlja stik z mladimi generacijami – brez tega zveza komunistov ne more biti avantgarda. Zasedniti je tudi vprašanje, ali včasih ne napadamo forumov zgrešeno. Forumi so nujni, vanje morajo priti sposobni ljudje s političnim razgledom, revolucionarnostjo in zaupanjem mladih. Forumsko delo pa je, če ta forum prikriva navzgor pomanjkanje živih vezi z mladimi ljudmi.

Vprašanje: Kako družbenopolitična organizacija uveljavlja svoja stališča v samoupravnih organih?

Odgovor: Namen našega razjasnjevanja je usposobiti mlade za pravilno opredeljevanje v delegacijah, da imajo ob razreševanju konkretnih problemov pred očmi družbeni interes. Evidentirati je treba resnične probleme in jih razreševati v sekcijah socialistične zveze, v zvezi komunistov.

Skupna fronta

Vprašanje: O socialistični zvezi delovnega ljudstva govorimo kot o fronti organiziranih socialističnih sil. Kakšna je vloga družbenopolitičnih organizacij in še posebej ZSM v tej skupni fronti?

Odgovor: Zdi se mi, da je v delu ZSM nekakšen odpor, da bi delovali znotraj SZDL. Vendar mora v njej ZSM najti svoje mesto. V SZDL lahko mlade generacije ustvarijo žive vezi z drugimi generacijami, z inteligenco, s kmeti... Dostikrat bi bilo dovolj, da bi ZSM angažirala mlade za delovanje v sekcijah SZDL, kjer bi z drugimi reševali skupne probleme in se pravilno opredeljevali.

Slepa ulica nagrajevanja

Vprašanje: Kaj menite o uravnilovki, o teoriji enakih želodcev?

Odgovor: Teorija enakih želodcev je slepa ulica našega nagrajevanja. V resnici takih teženj pri delavcih skoraj ni več. Zavedajo se, da so potrebni strokovnjaki, da se morajo tudi sami izobraževati. Pač pa zamisel o uravnilovki dobiva pristaše med inženirji, med direktorji. Prav ti pa kažejo na delavca, češ da je on za uravnilovko. V vsakem tozdu se bo treba boriti proti takšnim mnenjem in za takšen sistem nagrajevanja po delu, ki bo cenil kvaliteto itd. Seveda je tudi med mladimi dosti uravnilovke. Zgodi se, da diplomirani zgodovinar v arhivu neke družbenopolitične organizacije že prvo leto dobi tri tisoč novih dinarjev večji osebni dohodek kot njegov profesor na fakulteti. Govorim seveda o kvalitnem, odgovornem profesorju. Menim, da bi se mladi morali boriti proti takšni uravnilovki. Ceniti je treba tudi znanje in izkušnje drugih. Pojavljajo se nam tudi nekateri absurdi ocenjevanja. V nekem tozdu, ki šteje 50, 60 zaposlenih, ocenjujejo drug drugega – a vsak ne pozna dela drugega – preostane jim torej subjektivna ocena. Ne vem, če je to lahko vsebina ocenjevanja. Ali pri tem ne pride do podcenjevanja vloge odgovornih za organizacijo dela? S takšnim ocenjevanjem se prikriva nemarnost, krušijo humani odnosi. Nekateri radi zastirajo neodgovornost z besedičenjem o samoupravljanju. Treba bo zaostriti odgovornost, če ne bo šlo drugače, tudi z zakonom. V hišnem svetu imamo stanovalce, ki bi hoteli imeti vse idealno, nihče pa noče biti predsednik hišnega sveta – ker ne vidijo svoje odgovornosti.

Sektaštvo je zelo nevarno

Vprašanje: Kaj menite o sektaštvu in o tem pojavu v zvezi z religioznostjo nekaterih mladih ljudi?

Odgovor: Sektaštvo je zelo nevaren pojav, ki ima vedno konkretne oblike. Zato je treba o njem govoriti zelo konkretno. Zveza komunistov se je dostikrat morala boriti proti sektaštvu. Pojavlja se tudi danes v obliki nezaupanja, v postavljanju dvojnih meril povezano z nerazumevanjem vloge zveze komunistov, socialistične zveze, samoupravljanja... Nekaj sektaštva je na primer med prosvetnimi delavci. Iz zveze komunistov smo doslej marsikoga izločili zaradi liberalizma, tehnokratizma, toda le redko koga zaradi sektaštva. Sektaštvo je bilo vedno nevarno. Sektaštvo se le navidezno pojavlja zgolj v odnosu do religije. Seveda je aktualno sektaštvo tudi v mladinski organizaciji, ker se tudi v njej rado pojavi nezaupanje do religioznih. Upoštevati moramo, da se tudi znotraj rimskokatoliške cerkve pojavljajo sile, ki ne vidijo v socializmu samo zlo. Seveda pa je klerikalizem velika ovira za socialistično samoupravljanje. Tudi sektaštvo je velika ovira, zato se

je potrebno boriti proti obojemu.

Proti birokratizmu še nismo imuni

Vprašanje: Kaj je po vašem mnenju vzrok, da se mladi ne vključujejo dovolj v naš delegatski sistem?

Odgovor: Pogost vzrok je premajhna volja mladih, da bi ustvarjalno sodelovali v delegatskem sistemu. Vzrok pa je tudi v tem, da niso vedno ustvarjeni vsi pogoji za njegovo funkcioniranje: nerazvite komunikacije, prepuščanje stvari drugim... Rešitev je, da se borimo proti samozadovoljstvu, proti poprečnosti. Mlade bi morali spodbuditi, da bi imeli več volje za graditev boljšega sveta. Kaj je reforma drugo kot razrešiti protislovja? Bistveno je delovanje subjektivnih sil, da smo v zavesti mladih, sicer mladi lahko postanejo predmet manipulacije. Zdi se mi, da se premalo postavljamo po robu »papirni vojni« – nismo rešeni nevarnosti birokratizma. Danes se pojavlja v razvitih državah, tehnokratizem je inaka birokratizma. V tej »papirni vojni« sodelujejo tudi takšni, ki želijo diskreditirati samoupravljanje, ki ga imamo zato, da bi bil človek cilj vsega. Pravica do sestankov je v svetu boj delavcev za besedo. V jugoslovanski revoluciji smo birokratizem presegali, toda nismo še imuni. V naši družbi so objektivni vzroki za birokratizem, med vzroki so premalo razvito samoupravljanje, politično življenje, zavest... Z odpravljanjem vzrokov bomo močnejši v boju proti birokratizmu.

Neaktiven nima kaj iskati v ZK

Vprašanje: Kaj mislite o neaktivnosti mladih komunistov v delu OO ZSMS na terenu? Kako vključiti te mlade komuniste v naše delo?

Odgovor: S takimi neaktivnimi člani ZK je treba hitro razčistiti. Če mlad človek ni aktiven med množicami, nima kaj iskati v ZK. Član ZK je lahko le tedaj, če ima kvalitete revolucionarnosti, višje kritične zavesti. Tu ni potrebno ne vem kakšne procedure izključevanja, ampak mu lahko lepo povemo, da ne sodi v ZK. Ni pa treba tega dojemati kot anatemo – izobčenstvo.

Revolucionarna vodstva

Vprašanje: Ali pomeni nedosledna uporaba delegatskega sistema v družbenopolitični organizaciji, da je ta sistem premalo učinkovit?

Odgovor: Nikakor ne! Delegatski sistem v družbi mora zajeti vse naše življenje! Vsakdo mora imeti možnost vključiti se vanj. Ko govorimo, da ne moremo avtomatizma delegatskega sistema vnašati v družbenopolitične organizacije, to ni kritika delegatskega sistema. V družbenopolitičnih organizacijah volimo vodstva po kvalitetah in po tem, kako jim mlada generacija zaupa. Tudi v delegacije volimo sposobne ljudi, vendar merila niso ista. V družbenopolitičnih organizacijah moramo imeti poleg članstva tudi revolucionarna vodstva, ki so sposobna delati z demokratičnim bojem mnenj proti zaostalim težnjam. To, kar sem danes govoril, ni recept, marveč je treba analizirati, kaj je bilo v dosedanjem delu

uspešno in kaj ne. Najprej je treba videti vzroke in potem razmišljati o organizacijskih oblikah in metodah za večjo aktivnost.

Vprašanje kolektivnega članstva

Vprašanje: Med ključnimi problemi množičnosti ZSMS je nerešeno vprašanje kolektivnega članstva v praksi. Očitna je namreč odtujenost vodstev OO ZSMS od dejanskih problemov družbenih organizacij in društev, ki so kolektivni člani...

Odgovor: Iti je treba tja, kjer je mladina rada – v športnih in drugih društvih. Tu nismo dosegli napredka in mladinski kongres bo moral to ugotoviti. Tudi tovariš Kardeľ ugotavlja, da so družbene

organizacije in društva precej neizkoriščeni potenciali. Kretniti moramo k čim večji interesni povezanosti, kjer bodo ljudje urejali konkretne probleme in interese.

Radikalizem mladih

Vprašanje: Za doseganje politične osveščenosti in organiziranosti moramo skrbeti za izobraževanje vseh članov – kaj, če to finančno ne zmoremo?

Odgovor: V razne oblike takšnega izobraževanja smo vključili pet odstotkov mladih – občutno premalo! Sredstva bo treba zbirati po poti družbenega dogovarjanja. Več razumevanja morata pokazati ZK in SZDL. Če hočemo, da bodo mladi aktivni v delegatskem sistemu, mora imeti ZK za njihove probleme pretanjen posluš. Če hočemo, da radikalizem mladih ne bo destruktiven, ampak ustvarjal, moramo delati tako. Mislim na radikalizem v smislu težnje in boja za pozitivno preseganje obstoječega. V vsej človeški zgodovini in tudi delavskem gibanju je destruktivni radikalizem vedno končal klavarno, začasno tudi v diktaturi.

Vprašanje: Ali niso morda naši deklarirani družbenoekonomske odnosi prehiteli razvoj naše materialne baze?

Odgovor: Leninu so pred in ob začetku Oktobrske revolucije očitali, da prehiteva, da še niso dozoreli pogoji za revolucijo. On je odgovoril, da je treba izbojevati pogoje za novo stopnjo razvoja človeške družbe. Res je, da so nerazviti materialni pogoji bremena socialistične revolucije. V tridesetih letih smo v Jugoslaviji dosegli takšen razvoj, za kakršnega so druge države potrebovale mnogo več časa. Tudi materialno nismo tako šibki. Res pa je, da smo v preteklosti marsikaj zamudili v razvoju kulture, zavesti, pri razvijanju učinkovitejšega izobraževanja – v obdobju liberalizma in tehnokratizma itd.

Vprašanje: V naši delovni organizaciji je razmerje med osebnimi dohodki nekvalificiranega delavca in vodstvenega kadra 1:4. Veliko mladih odhaja iz proizvodnje v administracijo zaradi tega, ker je njihovo delo premalo cenjeno.

Odgovor: Pri nas so prevelike razlike med inženirji in kvalificiranimi delavci – bolj kot v svetu. Res pa je, da mora biti večja razlika med kvalificiranim in nekvalificiranim delom, da bo nekvalificirani stimuliran za izobraževanje ob delu. Človeku ne sme biti zaprta možnost, da se kasneje vključi v izobraževalni proces. Odločno pa je prevelik razpon med administrativnim in kvalificiranim delom, kar je velik vir nezadovoljstva delavcev. Prav tako bi morali zvečine vsi, ki končajo enolet-

no partijsko šolo, k istemu delu, ne pa, da menjaajo delo, da se zaposlijo v administraciji.

Revolucionarni aktivizem

Vprašanje: V našem tozdu smo le peščica mladih voljni politično delati. Grobo bi večino mladih lahko razdelili na dve skupini: na tiste, ki jih najbolj zanima, kako čim bolj preživeti prosti čas in na mlade družine s številnimi problemi, med katerimi je na prvem mestu stanovanjski. Kako jih pritegniti v enoten nastop, v skupno delo?

Odgovor: Po tem vprašanju bi se zdelo, da je zavest večine mladih nerazvita. Oboji so naši in bi morali biti znotraj naše skupne fronte. Kako jih pritegniti? Recepta ni mogoče dati. Iz izkušenj pa lahko rečem, da jih z načelno razpravo o dohodku, o minulemu delu itd. gotovo ne bomo pritegnili. Na sestankih je mnogo molčečih, ker se ne pogovarjamo o konkretnih problemih. Kako nagraditi stare delavce, ki so vlagali v novo tovarno – to se bo odražalo v odločanju mladih delavcev za novo naložbo. Ideologija se gradi na konkretnih dejstvih. Revolucionarni aktivizem bo še dolgo prisoten, potrebovali bomo idealiste v dobrem pomenu besede, ki vidijo osrečitev svojega življenja tudi v tem, da se razdajajo za druge. Toda to ni naš cilj. Naš cilj je, da ima vsak človek možnost in znanje dvigniti se iz osebnega v širši družbeni interes, da zna svojo osebnost tudi socializirati. Da vidi potrditev svoje človečnosti v sreči sočloveka in ne samo zgolj v svojem ugodju. Zato naše delo ne more biti plačano z denarjem. Naše delo ima posebne vrste nagrade in je družbeno koristno, nujno potrebno, revolucionarno delo, ki še dolgo ne bo preseženo. Mi lahko presegamo profesionalizacijo. Dolgo pa še ne bomo presegli potrebe po tem, da imamo aktiviste.

Vladimir Jerman